

Plan for periode 2 for 9. trinn 23/24 uke 47-7

Ve skole

Trygghet, trivsel og fremtidsrettet læring

Tverrfaglig tema i perioden:

FOLKEHELSE OG LIVSMESTRING

Fokusområder/verdier fra læreplanverket:

- Kritisk tenkning
- Psykisk og fysisk helse
- Gode livs- og helsevalg
- Positivt selvbilde og trygg identitet
- Håndtere medgang og motgang, personlige og praktiske utfordringer
- Levevaner
- Seksualitet og kjønn
- Forbruk og personlig økonomi
- Sette grenser og respektere andres
- Håndtere tanker, følelser og relasjoner

Tverrfaglige opplegg og vurderinger i perioden (her kan det komme endringer):

I denne perioden er det tverrfaglige tema "Folkehelse og livsmestring" som gir rammene for mye av det vi gjør, i hvert fag og tverrfaglig. Elevene skal utvikle kompetanse som fremmer god fysisk og psykisk helse, og som gir mulighet til å ta ansvarlige livsvalg. Vi har fokus på å styrke den enkeltes selvbilde, bidra til opplevelse av tilhørighet og å gi trening i konstruktive mestringsstrategier, vennskap og mot. Vi viderefører arbeidet med å gjøre elevene gode på å vurdere seg selv og andres innsats, samt å kunne reflektere rundt egen læring. I tillegg har vi fortsatt mye fokus på skrive- og lesetrening i alle fag. I perioden skal vi også se filmer med fokus på det tverrfaglige temaet og det vil bli uteskole med turgåing og ulike læringsopplegg.

Fram til 16. desember leser vi bøker til U-prisen. Vi er med på å vurdere alle ungdomsbøkene som er gitt ut i 2023. Vi gleder oss til å lese alle anmeldelsene og se hvem som vinner til våren!

Nytt dette skoleåret er at høstterminen går fram til 15. januar og dere får derfor ingen karakter delt ut før jul. Vi har derfor litt mer tid til alt som skal gjøres i forkant av juleferien! Det blir storyline også denne perioden og deler av uke 6 og hele uke 7 er satt av til dette. Tema er folkehelse og livsmestring, men vi kan ikke røpe mer enn det. Vi har også fortsatt fokus på viktigheten av lesing og det gis tverrfaglig lesearbeid ukentlig. Vi forventer at dette blir lest av alle hver uke.

Uke nr	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
47	Skriveøkt etter lunsj: Norsk	Tur i KRØ fra 08.20-10.00	KRLE vurdering religiøse konflikter		
48	Vi pynter til jul - ta gjerne med noe julepynt. Blir det juletre på trinnet?	Rus-undervisning kommunen kl. 9 og for foresatte kl. 19			1 desember og julepakke-kalender i gang
49	Heldags engelsk	Musikk: praktisk prøve Mat og helse: Hjemmedag	Musikk: praktisk prøve Mat og helse: Hjemmedag	Øving til lysmesse fra 11.30. Buss går 11.15. Hjem etterpå. Ikke valgfag	Musikk: praktisk prøve Mat og helse: Hjemmedag Juleball i gymsalen fra kl. 19

50	Mitt valg - økt			Lysmesse torsdag kl. 19	
51	Prøvemuntlig	Prøvemuntlig	Prøvemuntlig	Høytidsstund og nissefest Siste skoledag 21.12	
52	 Juleferie: GOD JUL!				
1	Oppstart 3. jan				K OG H levere artikkel om keramikkperiode på hjemmesiden.
2	Mattedag med ulike stasjoner				
3	Mitt valg - økt				
4	Klasseles denne uka				
5			Mitt valg-økt		
6	Uke sex, Samenes nasjonaldag markeres 6. februar. Storyline				
7	Storyline				
8	Vinterferie				

Fag og kjerneelementer	Kompetansemål for perioden Målet for opplæringen er at elevene skal kunne:	Konkrete tema det vil bli jobbet med
<p>Samfunnsfag</p> <ul style="list-style-type: none"> - undring og utforskning - samfunnskritisk tenkning og å se sammenhenger - identitetsutvikling og fellesskap 	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdere hvordan arbeid, inntekt og forbruk kan påvirke personlig økonomi, levestandard og livskvalitet. • Reflektere over likheter og ulikheter i identiteter, levesett og kulturuttrykk og drøfte muligheter og utfordringer med mangfoldet • Reflekter over hvordan identitet, selvbilde og egne grenser blir utviklet og utfordret i ulike fellesskap, og presentere forslag til hvordan man kan håndtere påvirkning og uønskede hendelser • Beskriv sentrale lover, regler og normer og drøft hvilke konsekvenser brudd på disse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt • Utforske hvordan teknologi har vært og fremdeles er en endringsfaktor og drøft innvirkningene teknologi har på enkeltmennesker, samfunn og naturen. • Gjøre rede for årsaker og konsekvenser av sentrale historiske og nåværende konflikter og reflektere over om noen forutsetninger kunne ha hindret konfliktene 	<ul style="list-style-type: none"> • I desember vil vi gjennomføre et eget opplegg om Europas geografi. • Etter jul og utover våren vil vi ha fokus på historie • Norge på 1800-tallet og frem mot første verdenskrig • Første verdenskrig • Den russiske revolusjonen • Mellomkrigstid • Andre verdenskrig
<p>Krle</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utforskning av eksistensielle spørsmål og svar - Kunne ta andres perspektiv - Etisk refleksjon over problemstillinger knyttet til psykisk helse. - 	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til det å vokse opp og leve i et mangfoldig og globalt samfunn • bruke og drøfte fagbepreper og religioner og livssyn • sammenligne og vurdere kritisk ulike kilder til kunnskap om religioner og livssyn • utforske og presentere sentrale trekk ved kristendom og andre religions-og livssynstradisjoner og deres utbredelse i dag • utforske og drøfte hvordan kristendom og andre religioner inngår i historiske endringsprosesser globalt og nasjonalt 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker Mitt valg jevnlig. Fokus på tema som omhandler folkehelse og livsmestring • Fokus på å reflektere over hvordan det er å bo i Norge i forhold til andre land - med fokus på religioner og menneskerettigheter. • Vi ser også på hvordan situasjonen har endret seg historiemessig fra et religiøst perspektiv.

<p>Engelsk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunikasjon - Språklæring - Møte med engelskspråklige tekster 	<ul style="list-style-type: none"> ● lytte til og forstå ord og uttrykk i tilpassede og autentiske tekster ● uttrykke seg forståelig med et variert ordforråd og høflighetsuttrykk tilpasset mottaker og situasjon ● innlede, holde i gang og avslutte samtaler om egne interesser og aktuelle emner ● lese, diskutere og videreformidle innhold fra ulike typer tekster, inkludert selvvalgte tekster ● lese, tolke og reflektere over engelskspråklig skjønnlitteratur, inkludert ungdomslitteratur ● lese sakprosaetekster og vurdere hvor pålitelige kildene er ● skrive formelle og uformelle tekster, inkludert sammensatte, med struktur og sammenheng som beskriver, forteller og reflekterer tilpasset formål, mottaker og situasjon ● beskrive og reflektere over rollen engelsk har i Norge og i verden ● utforske og reflektere over situasjonen til urfolk i den engelskspråklige verden og i Norge 	<ul style="list-style-type: none"> ● Skolen CDU og Enter ● film Rabbit-proof fence om Australias urbefolkning ● fagprøve
<p>Engelsk fordypning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunikasjon - Språklæring - Språk og teknologi - Interkulturell kompetanse 	<ul style="list-style-type: none"> ● utforske og sammenligne språkbruk og virkemidler i ulike medier og sammenhenger ● utforske og reflektere over hvordan synsvinkel og avsender kan påvirke et budskap ● presentere selvvalgte interesseområder ● gjøre rede for egen rolle i ulike medier og reflektere kritisk over hvordan eleven fremstiller seg selv og andre på nett 	<ul style="list-style-type: none"> ● lage vlog ● lese ulike tekster
<p>Spansk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunikasjon - Interkulturell kompetanse - Språklæring og flerspråklighet - Språk og teknologi 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lytte til og forstå enkel tale om personlige og dagligdagse emner. ● Delta i enkle samtaler i dagligdagse situasjoner om aktiviteter og kjente emner. ● Muntlig fortelle om dagligliv og opplevelser og uttrykke meninger, også spontant. ● Lese og forstå tilpassede og enklere autentiske tekster om personlige og dagligdagse emner. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kap 4a: Bøye verbet <i>tener</i> og lære praktiske uttrykk hvor man bruker dette verbet. Eks: Tengo hambre = jeg er sulten. Tengo prisa = jeg har hastverk mm. ● Å kunne bestille på restaurant. ● Ord for møbler ● Beskrive rommet ditt og leiligheten/huset der du bor ● Preposisjoner, si hvor ting er (over, under, til høyre for o.s.v). Hay - det finnes ● Adjektivbøying (la mesa es amarilla, las sillan son

	<ul style="list-style-type: none"> • Skrive enkle tekster om dagligliv og opplevelser som forteller, beskriver og informerer, med og uten hjelpemidler. • Bruke enkle språklige strukturer, regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte. 	amarillas)
Musikk Kjerneelement: <ul style="list-style-type: none"> - Lage musikk 	<ul style="list-style-type: none"> • skape og programmere musikalske forløp ved å eksperimentere med lyd fra ulike kilder • lytte og prøve ut ulike uttrykk og begrunne valg i skapende prosesser fra idè til ferdig resultat • bruke gehør og notasjonsteknikker som støtte i skapende arbeid • bruke relevante fagbegrep i skapende arbeid og i refleksjon over prosesser og resultater 	<ul style="list-style-type: none"> • avslutte gitar med praktisk prøve • vi komponerer digitalt i gruppe
Matematikk Kjerneelementer: <ul style="list-style-type: none"> - Utforsking og problemløsning - Representasjon og kommunikasjon - Abstraksjon og generalisering 	Hovedtema: plan- og romgeometri <ul style="list-style-type: none"> • beskrive, forklare og presentere strukturer og utviklinger i geometriske mønstre og i tallmønstre • utforske egenskapene ved ulike polygoner og forklare begrepene formlikhet og kongruens • utforske, beskrive og argumentere for sammenhenger mellom sidelengdene i trekanter • utforske og argumentere for hvordan det å endre forutsetninger i geometriske problemstillinger påvirker løsninger • utforske og argumentere for formler for areal og volum av tredimensjonale figurer 	<ul style="list-style-type: none"> • Skolen cdu og Unibok matematikk 9 • Mønstre, geometrisk og algebraisk • Ulike polygoner, areal og omkrets • Jobbe praktisk med forståelse for Pytagoras • Vurderinger muntlig og skriftlig • Mattedag med ulike stasjoner • Spill, utematematikk, oppgaver
Naturfag Kjerneelementer: <ul style="list-style-type: none"> - Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter - Kropp og helse 	<ul style="list-style-type: none"> • drøfte spørsmål knyttet til seksuell og reproduktiv helse • sammenligne nervesystemet og hormonsystemet og beskrive hvordan rusmidler, legemidler, miljøgifter og doping påvirker signalsystemene • stille spørsmål og lage hypoteser om naturfaglige fenomener, identifisere avhengige og uavhengige variabler og samle data for å finne svar 	<ul style="list-style-type: none"> • Opplegg om signalsystemene fra Naturfag.no • Bruk av Skolen cdu - til lesing og aktiviteter • Uke sex - opplegg • Rusundervisning med forebyggende enhet i kommunen i uke 48 • Del av storylineopplegg • Uteskole med læringsopplegg i kombinasjon med

	<ul style="list-style-type: none"> • analysere og bruke innsamlede data til å lage forklaringer, drøfte forklaringene i lys av relevant teori og vurdere kvaliteten på egne og andres utforskinger • gi eksempler på dagsaktuell forskning og drøfte hvordan ny kunnskap genereres gjennom samarbeid og kritisk tilnærming til eksisterende kunnskap 	<p>KRØ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsøk og rapportskrivning • Undringsopplegg
<p>Kroppsøving</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bevegelse og kroppslig læring - Deltakelse og samspill i bevegelsesaktiviteter - Uteaktiviteter og naturferdsel 	<ul style="list-style-type: none"> • anerkjenne ulikhet mellom seg selv og andre i bevegelsesaktiviteter og inkludere alle, uavhengig av forutsetninger • gjennomføre friluftslivsaktiviteter til ulike årstider, også med overnatting ute, og reflektere over hva naturopplevelser kan bety for seg selv og andre • vurdere risiko og sikkerhet ved ulike ute-aktiviteter, og forstå og gjennomføre sporrøst og trygg ferdsl • trene på og utføre ferdigheter i varierte bevegelsesaktiviteter • utforske egne muligheter til trening, helse og velvære gjennom lek, dans, friluftsliv, idrettsaktiviteter og andre bevegelsesaktiviteter • planlegge og gjennomføre bevegelsesaktiviteter som kan gjennomføres ved skader eller sykdom 	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegging av uteområdet rundt skolen - hvilke muligheter gir de for utforskende uteundervisning? Tverrfaglig opplegg • Ballaktiviteter (håndball, bandy, basket) • Vi øver til juleball (polonese og vals) • Parkour • Risikovurderinger av uteaktiviteter • Styrkeøkter
<p>Kunst og håndverk</p> <ul style="list-style-type: none"> - skapende tankeprosesser og praktisk problemløslng. - praktiske ferdigheter. 	<ul style="list-style-type: none"> • utforske muligheter innenfor håndverksteknikker og egnet teknologi ved å bearbeide og sammenføye harde, plastiske og myke materialer. • visualisere form ved hjelp av frihåndstegninger, arbeidstegninger, modeller og digitale verktøy 	<ul style="list-style-type: none"> • Jobbe med proporsjoner og kropp. Lage leireskulptur som uttrykker en følelse. • Lage en personlig kopp i leire med inspirasjon fra samisk kunst. • Lage plakater som presenterer skulpturen • Lage artikkel på hjemmesiden(kommunikasjon).
<p>Norsk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Muntlig kommunikasjon - Skriftlig tekstskaping - Språket som system og mulighet - Tekst i kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> • lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler • sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid 	<ul style="list-style-type: none"> - Lese bøker til U-prisen 2024. Skrive bokanmeldelser. Fokus på å kunne begrunne meningen sin og bruke et funksjonelt språk. - Jobbe med tekster på sidemål, både ved å lese og skrive selv. - Lære om ulike historiske epoker og bli kjent med

	<ul style="list-style-type: none"> • utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon • informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium • skrive tekster med funksjonell tekstbinding og riktig tegnsetting og mestre rettskriving og ordbøying på hovedmål og sidemål • uttrykke seg i ulike sjangre 	<p>tekster fra disse periodene. Fokus på romantikk, realisme og naturalisme</p>
<p>Mat og helse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • planleggje og bruke eigna reiskap, teknikkar og matlagingsmetoder til å lage trygg og bærekraftig mat som gir grunnlag for god helse • bruke sansene til å vurdere kvaliteten på matvarer, utforskeog kombinere smakar i matlaginga og forbedre oppskrifter, menyer og anretning av mat • drøfte korleis kosthold kan bidra til god helse, og bruke digitale ressursar til å vurdere eige kosthald og til å velje sunne og varierte matvarer i samband med matlaging • gjere greie for og kritisk vurdere påstander, råd og informasjon om kosthald og helse • kritisk vurdere informasjon om matproduksjon og drøfte korleis forbrukermakt kan påvirke lokal og global matproduksjon • utforske klimaavtrykket til matvarer og gjere greie for korleis matvalg og matforbruk kan påvirke miljøet, klimaet og matsikkerhet • lage mat frå norsk og samisk kultur og frå andre kulturar og samanlikne og utforske råvarer og matlagingsmetoder som blir brukte i ulike matkulturer • vise gjennom matlaging og måltid korleis identitet og fellesskap blir formidla i ulike kulturar 	<ul style="list-style-type: none"> • Lese oppskrifter, lage egne varianter av norske og utenlandske retter • Jobbe med teknikker og grunnleggende ferdigheter • Ha fokus på renslighet og hygiene • Næringsstoffer og matvarer • prosjekt "Livsstilssykdommer"

Utdanningsvalg

- karrierekompetanse

- beskrive egne styrker og egenskaper og interesser, og kunne se dette i sammenheng med utdannings- og yrkesønsker og livsmestring
- samle, analysere og bruke informasjon om utdanning og arbeid
- utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til
- diskutere konsekvenser av utenforskap og forstå økonomisk og sosial verdi av arbeid på individ- og samfunnsnivå
- gjøre rede for hva og hvem som kan påvirke karrierevalg og hva dette har å si for egne valg
- utforske og drøfte kjønnsrelaterte perspektiver i karrierevalg
- se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg
- utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere

- utdannings- og yrkesintervjuer gjennomføres og presenteres
- bruk av nettstedene vilbli.no, utdanning.no